

Pargas stads läroplan för förskoleundervisningen

Godkänd av bildningsnämnden x.x.2026

1.2 Den lokala läroplanen och utvecklandet av den

Preciseringar på lokal nivå

I förskoleundervisningen i Pargas följs Grunderna för förskoleundervisningens läroplan, fastställda av Utbildningsstyrelsen (22.12.2014). Daghemsföreståndaren ansvarar för att förskoleundervisningen genomförs i enlighet med de principer som fastställs i läroplanen för förskoleundervisningen samt i verksamhetsplanen för förskoleundervisningen.

Utbildningsstyrelsen har den 26.3.2026 skickat en föreskrift till kommunerna om ändringar i Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014. Ändringarna gäller främst kapitel 5.5.1 *Tidigarelagd läroplikt*. Läroplanen godkänns av bildningsnämnden.

Pargas stads läroplan för förskoleundervisning 2014 (reviderad 2026) är gemensam för alla förskoleenheter och gäller även de privata serviceproducenter av vilka staden köper tjänster. Läroplanen har utarbetats och godkänns på svenska och finska.

Läroplanen har utarbetats i eGrunder, som upprätthålls av Utbildningsstyrelsen. Efter att läroplanen har godkänts publiceras den på Studieinfo.fi och finns även tillgänglig på stadens webbplats samt i Wilma.

Med utgångspunkt i Pargas stads läroplan för förskoleundervisning 2014 utarbetar förskoleenheterna en verksamhetsplan där undervisningen preciseras. I verksamhetsberättelsen utvärderas verksamhetsplanen samt hur verksamheten har genomförts. Bildningsnämnden godkänner förskoleenheternas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

I Pargas stads läroplan för förskoleundervisningen används benämningen pedagog för all personal som arbetar i barngruppen.

Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) har utvecklat kvalitetsutvärderingssystemet Valssi. Valssi är riktat till småbarnspedagogiken och används i samtliga förskolegrupper. Systemet ger småbarnspedagogiken i Pargas ett mångsidigt verktyg för att utvärdera såväl de strukturer som stöder kärnprocesserna som småbarnspedagogiken som helhet.

För närvarande är utvärderingsblanketterna riktade till personalen inom småbarnspedagogiken, men det finns planer på att även utveckla motsvarande blanketter för vårdnadshavare. Tills dessa tas i bruk används Pargas småbarnspedagogiks egna vårdnadshavarenkät, som genomförs varje år i november.

Svaren behandlas under januari månad av småbarnspedagogikens ledningsgrupp och under daghemmens pedagogiska eftermiddagar. En sammanställning av resultaten delges vårdnadshavarna i februari.

Utöver läroplanen för förskoleundervisningen beaktas också Pargas stads

- Pargas stads strategi 2026-2029

- Planen för småbarnspedagogik i Pargas stad
- Språkstrategi för Pargas stads bildningsavdelning
- Läskunnighetsstrategi för Pargas stad
- Handlingsplan mot mobbning
- Pargas stads digistig
- Plan för elevhälsan inom förskoleundervisningens i Pargas stad
- jämställdhetsplan och plan för likabehandling
- Pargas stads välfärdsplan

Inför den föregående ändringen av förskoleundervisningens läroplan riktades en förfrågan till vårdnadshavare, personal och barn i slutet av vårterminen 2025. Vårdnadshavarna och personalen fick ta ställning till olika undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande samt beskriva vilka faktorer och förhållanden de anser vara viktiga för stödet av lärandet.

Vårdnadshavarna lyfte fram vikten av att anpassa verksamheten till barnens behov, använda gården, skogen och den närliggande omgivningen som lärmiljöer samt utforma lärmiljön så att den stöder barnens individuella behov. De betonade också betydelsen av samspelsfärdigheter, flexibel gruppindelning och utvecklandet av lekfärdigheter.

Barnen fick svara på frågor om hur de önskar få hjälp vid konflikter med en kompis, när de har svårt att genomföra en uppgift, när de inte orkar lyssna, när de inte vill gå in eller när de inte vill avsluta en lek.

Pedagogerna betonade att barnen lär sig av varandra, att lärmiljön ska utformas utifrån barnens behov, att samspelsfärdigheter ska stödjas samt att verksamheten ska anpassas efter barnens individuella behov. Även språkmedveten undervisning lyftes fram som en viktig faktor.

2.1 Förpliktelser som styr förskoleundervisningen

Preciseringar på lokal nivå

I Pargas ordnas förskoleundervisning främst i kommunala och i köptjänst daghem. En del förskolegrupper fungerar i skolans fastighet. Förskoleundervisning ges 4 timmar per dag och följer skolornas arbetstider. Förskoleundervisningen ges på svenska eller finska. I undervisningen beaktas stadens tvåspråkighet. Förskoleundervisning kan också ges i grupper för 3-6 åringar, då undervisningen genomförs som flexibel smågruppsverksamhet.

Förskoleplatserna fastställs årligen av bildningsnämnden. Barnen anvisas förskoleundervisning enligt modersmål. Förskoleplatserna fördelas i mån av möjlighet så, att alla de barn som hör till en viss skola, får sin förskoleundervisning på samma plats. I Pargas rekommenderas att förskoleåret sker på det kommande skolspråket.

I Pargas tillämpas Pargas stads läroplan för förskoleundervisning 2014. Läroplanen omfattar de nationella grunderna och lokala preciseringar, samt de ändringsföreskrifter som träder i kraft 01.08.2026. Utgående från läroplanen utarbetas årligen enhetsvisa verksamhetsplaner samt gruppens plan för förskoleundervisning och kompletterande småbarnspedagogik. För varje barn utarbetas en individuell plan för förskoleundervisning och kompletterande småbarnspedagogik.

Vårdnadshavarna informeras om förskoleåret i samband med anmälan till förskolan. Inför förskoleåret ordnas ett informationstillfälle för vårdnadshavare. Vårdnadshavaren ansvarar för att barnet deltar i förskoleundervisningen. När vårdnadshavaren har anmält barnet till förskolan förväntas hen delta i undervisningen. Med tanke på lärandet och gemenskapen i förskolegruppen är det viktigt att barnet är närvarande under den dagliga förskoleundervisningen. Förutsättningarna för barnets lärande och välmående stöds genom att följa upp barnets frånvarodagar från förskoleundervisningen. Om barnet är frånvarande behöver vårdnadshavarna meddela om detta till förskolegruppen på ett överenskommet sätt.

5.2 Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och gruppspecifika stödformer

Preciseringar på lokal nivå

Resurser och ansvar i förskoleundervisningen

Daghemsföreståndaren ansvarar för att förskolegrupperna bildas så att målen för undervisningen kan uppnås och att barnens behov beaktas på bästa möjliga sätt. Vid sammansättningen av pedagogteamen säkerställs att den kompetens och sakkunskap som behövs finns representerad i varje grupp. Vid behov erbjuds fortbildning för att stärka personalens pedagogiska kompetens.

Om det uppstår behov av att minska antalet barn i gruppen eller tillföra assisterande personal görs en gemensam bedömning av daghemsföreståndaren, specialläraren, servicehandledaren och chefen för småbarnspedagogik. Utifrån denna bedömning fattar chefen för småbarnspedagogik beslut om eventuella tilläggsresurser till förskolegruppen.

Läraren inom förskoleundervisningen ansvarar för att gruppens pedagoger tillsammans utarbetar värdegrundshuset samt kvalitetsnycklarna och de gruppspecifika stödformerna. Läraren ansvarar också för att teamet arbetar i enlighet med dessa dokument och att de pedagogiska arrangemangen fungerar ändamålsenligt.

Övriga pedagoger i förskolegruppen ansvarar för att planera och genomföra sitt arbete enligt de gemensamma överenskommelser som dokumenterats i värdegrundshuset, kvalitetsnycklarna och de gruppspecifika stödformerna.

Allmän stödundervisning som ges av en lärare

Barnens lärande och deltagande i gruppens verksamhet stöds genom tydliga pedagogiska arrangemang, såsom en förutsägbar dagsstruktur, kommunikationssätt som stöder eller ersätter tal, gemensamma och konsekventa arbetssätt, differentiering samt olika pedagogiska hjälpmedel.

Barngruppens pedagoger observerar och utvärderar kontinuerligt gruppens behov av stöd. Förskolegrupperna arbetar i flexibla smågrupper som anpassas utifrån barnens behov. De gemensamma pedagogiska arbetssätten och stödformerna dokumenteras i Kvalitetsnycklarna och i förskolans verksamhetsplan.

Stödundervisning i undervisningsspråket som ges av en lärare

Förskolegruppens lärare ansvarar för att alla pedagoger jobbar språkmedvetet och undervisningen är sådan att barnen förstår språket och kan delta i förskoleundervisningen.

Barnens behov av stödundervisning i undervisningsspråket kartläggs regelbundet. Utifrån kartläggningen planeras innehållet för stödundervisningen, vilket dokumenteras i barnets plan för förskoleundervisningen.

Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

I Pargas är specialläraren ambulerande och konsulteras av gruppens pedagoger vid behov. Tillsammans med läraren ansvarar hen för att barnet får det stöd som behövs. Specialläraren observerar gruppens verksamhet och barnens interaktion i gruppen för att sedan handleda gruppens pedagoger.

Undervisning som ges av en speciallärare i form av samundervisning eller kompanjonsundervisning förutsätter att läraren och specialläraren samplanerar. Som arbetsredskap används Kvalitetsnycklarna och verksamhetsplanen. Då undervisningen sker i smågrupper bildas grupperna flexibelt utgående från det behov som har observerats i barngruppen.

Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

I Pargas fungerar specialläraren både som ambulerande speciallärare, som stöd för förskolegruppens pedagoger och konsulerande. Specialläraren konsulteras vid behov och ansvarar tillsammans med läraren för att barnet får det stöd som behövs. Genom att observera gruppens verksamhet och barnens samspel kan specialläraren handleda pedagogerna i hur verksamheten kan anpassas för att bättre möta barnens behov.

Specialläraren deltar även i mångprofessionella Monark-möten och koordinerar processer som gäller stöd för barnen.

Undervisning som ges av speciallärare i form av samundervisning eller kompanjonsundervisning förutsätter gemensam planering mellan läraren och specialläraren. Som grund för planeringen används kvalitetsnycklarna och förskolans verksamhetsplan.

När undervisningen sker i smågrupper bildas grupperna flexibelt utifrån de behov som observerats i barngruppen. På detta sätt kan stödet riktas ändamålsenligt och ge barnen bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling.

Gruppspecifika stödformer

I första hand används gruppspecifika stödformer för att främja alla barns lärande, utveckling och delaktighet.

Det praktiska innehållet för gruppspecifika stödformer och barnspecifika stödåtgärder

	Gruppspecifika stödformer - Om undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande inte räcker till. - Planeras som en del av förskoleundervisningens verksamhet i verksamhetsplanen.	Barnspecifika stödåtgärder - Om de gruppspecifika stödformerna är otillräckliga. - Ska ges utgående från det individuella behovet. - Regelbundet - Flera stödformer kan ges samtidigt.
Stödformer / stödåtgärder	1. Allmän stödundervisning 2. Stödundervisning i undervisningsspråket 3. Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning	1. Regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning 2. Undervisning som ges av en speciallärare i smågrupp 3. Barnspecifika biträdestjänster
Dokumentering	- Barnets plan för förskolan och kompletterande småbarnspedagogik - Verksamhetsplanen inkl. kvalitetsnycklarna	- Barnets plan för förskolan och kompletterande småbarnspedagogik - Plan för genomförande av barnspecifikt stöd inom förskoleundervisningen
Beslut		Beslut om stöd inom förskoleundervisningen.
Samarbete	Reflektion inom arbetsteamet, specialläraren deltar vid behov. Verksamhetsplanen (kvalitetsnycklarna) som arbetsredskap. Pedagogisk diskussion med familjen. Vid behov handledning och konsultation av sakkunniga inom social- och hälsovården, bl.a. elevhälsan och terapeuter.	Reflektion inom arbetsteamet, specialläraren deltar vid behov. Verksamhetsplanen (kvalitetsnycklarna) som arbetsredskap. Pedagogisk diskussion mellan familjen, gruppens personal, specialläraren och daghemsföreståndaren. Mångprofessionellt samarbete med sakkunniga inom social- och hälsovården, bl.a. elevhälsan och terapeuter Monarkki / öppenvårdspediatrik Diskussion mellan daghemsföreståndare, speciallärare, servicehandledare och chef för småbarnspedagogik.
Pedagogiskt kunnande	Starkt pedagogiskt kunnande inom allmän stödundervisning och stödundervisning i undervisningsspråket. Utöka personalens kunnande / fortbildning.	Starkt specialpedagogiskt kunnande i gruppen. Starkt samarbete mellan läraren och specialläraren. Förutsätter samplanering av läraren och specialläraren.
En fungerande	1. Allmän stödundervisning:	1. Regelbunden undervisning som ges av en speciallärare

vardag och lärandemiljö	- verksamheten differentieras - ges i flexibla mindre grupper - anknyter till lärområdena - ordnas pedagogiskt ändamålsenligt och systematiskt - ges så ofta som det behövs - kan ges i förebyggande syfte - efter kortvarig sjukfrånvaro - i första hand av läraren - kan ges av annan lärare som samundervisning eller kompanjonundervisning 2. Stödundervisning i undervisningsspråket: - är en språkmedveten undervisning - ordnas pedagogiskt ändamålsenligt och systematiskt - kan ordnas som samundervisning eller kompanjonundervisning - ges som en del av undervisningen i förskolan så ofta det behövs - ges i första hand av läraren i förskolan, men kan ges av annan lärare 3. Undervisning som ges av speciallärare i samband med annan undervisning: - ges av en lärare som har behörighet som speciallärare - bygger på specialpedagogisk kompetens - fokuserar på stödbehov som observerats på hela gruppens nivå - kan åtgärdas genom stöd och undervisning av en speciallärare i form av samundervisning eller kompanjonundervisning - ges till hela gruppen - möjliggör undervisning för mindre grupper - grupperna bildas flexibelt - specialläraren kan också ge konsultation	delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning - genomförs i barnets egen förskolegrupp - regelbundet, långvarigt, i smågrupp eller individuellt -utgår från barnets individuella behov 2. Undervisning som ges av en speciallärare i smågrupp - heltid - förskolegrupp med färre barn 3. Barnspecifika tolknings- och biträdestjänster - teckenspråk och andra kommunikationsmetoder - assistent eller stödets barnskötare 4. Hjälpmedel - är en del av undervisningsmaterialen - hjälpmedel som behövs för medicinsk rehabilitering är inte en barnspecifik åtgärd
----------------------------	---	--

Bilderna beskriver det praktiska innehållet för gruppsspecifika stödformer och barnspecifika stödåtgärder.

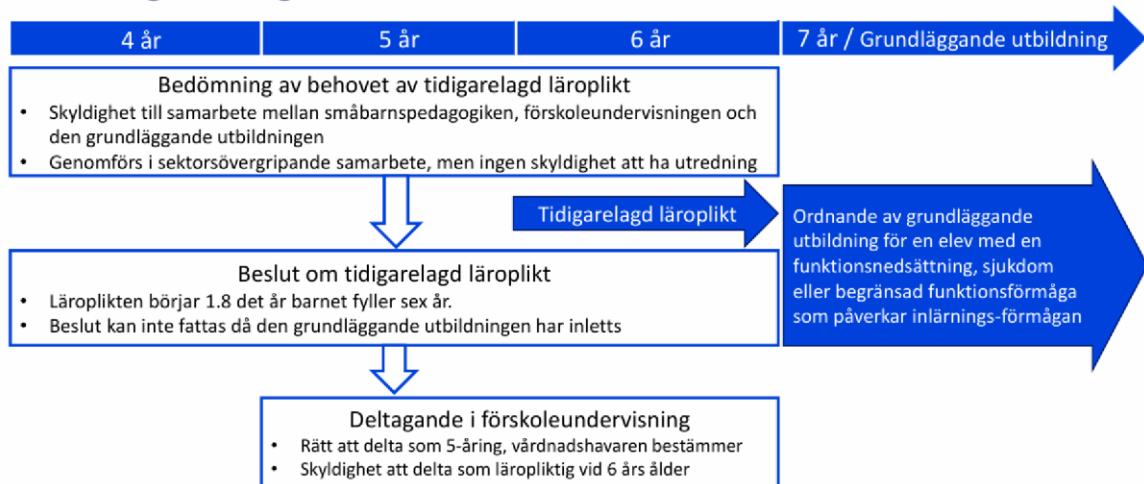
5.5.1 Tidigarelagd läroplikt

Preciseringar på lokal nivå

Då ett barn bedöms dra nytta av ett extra år för att nå målen inom förskolan och inom den grundläggande utbildningen ges vårdnadshavarna möjlighet att välja tidigarelagd läroplikt till barnet. Tidigarelagd läroplikt beviljas barn som har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsnedsättning som inverkar på inläringen eller på barnets utveckling. Den tidigarelagda läroplikten ordnas i regel i barnets egen förskolegrupp.

När det i sektorövergripande samarbetet bedöms att ett behov av tidigarelagd läroplikt kan vara aktuell sammankallar specialläraren till ett sektorövergripande möte med berörda parter. Eventuellt utlåtande från läkare eller psykolog överlämnar vårdnadshavarna till specialläraren. Chefen för småbarnspedagogik fattar beslutet om tidigarelagd läroplikt och barnspecifikt stöd. Beslutet baseras på diskussionerna från mötet och ett eventuellt utlåtande.

Tidigarelagd läroplikt för att barn som har en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan

Bilden om tidigarelagd läroplikt är hämtad från Utbildningsstyrelsens material.